

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001758

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: № 95-к від 02.06.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демченко Сергій Олексійович

2. Serhii O. Demchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0004-4059-3549

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-05-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Верховна Рада України

Код за ЄДРПОУ: 20065120

Місцезнаходження: , Київ, , Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8311

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.16

Тема дисертації:

1. Конституційно-правове регулювання суддівського індемнітету в Україні
2. Constitutional and legal regulation of judicial indemnity in Ukraine

Реферат:

1. Метою дослідження дисертантом визначено формулювання на основі критичного аналізу досягнень сучасної юридичної науки концептуального узагальнення стану та ключових особливостей конституційно-правового регулювання суддівського індемнітету в Україні. У ході роботи дисертантом розв'язано такі наукові завдання: розкрито поняття та основні ознаки суддівського індемнітету; визначено та досліджено структурні елементи суддівського індемнітету; висвітлено проблемні питання конституційного та нормативно-правового регулювання суддівського індемнітету в Україні на сучасному етапі розвитку судової системи; з'ясовано основні організаційно-правові форми реалізації суддівського індемнітету в Україні; окреслено порівняльно-правові аспекти реалізації суддівського індемнітету в Україні та в окремих європейських країнах; розкрито особливості конституційно-правової відповідальності за порушення суддівського індемнітету в Україні. Наслідком розв'язання цих наукових завдань стало формулювання дисертантом

комплексної концепції конституційно-правового регулювання суддівського індемнітету в Україні. Дисертантом доведено, що практично всі сучасні демократичні держави створюють інституційно-правові механізми забезпечення незалежності і неупередженості судів і суддів. Принцип незалежності складається з двох елементів: інституціональної (організаційної) і функціональної незалежності судової влади, а також із незалежності самих суддів. Суддівський індемнітет — це складова суддівської недоторканності, що включає в себе гарантовану та забезпечену на законодавчому рівні неможливість бути притягнутим до відповідальності за думки, висловлені при здійсненні правосуддя, ухвалене суддею судове рішення, якщо рішенням суду, що набрало законної сили, не буде встановлена вина судді у зловживанні. Проведено співставлення суддівського індемнітету та суддівського імунітету: виявлені спільні та особливі риси в обох зазначених конституційно-правових явищах. Це дало змогу чіткіше окреслити конституційно-правову природу суддівського індемнітету, відмежувавши його від суміжного правового явища. Недоторканність судді не суперечить принципу невідворотності юридичної відповідальності і не є перешкодою для притягнення до такої відповідальності суддів у разі вчинення ними злочину. Це пов'язано з цільовим призначенням суддівського індемнітету, який захищає суддю від переслідування за винесені ним рішення і від впливу на вирішення справ, що ним розглядаються. Проаналізовано структуру суддівського індемнітету та її основні елементи. На основі комплексного аналізу сучасних конституційно-правових доктрин показано, що суддівський індемнітет має конституційно-правову природу: його основи закріплені на рівні Основного Закону України відповідно до концепцій незалежності судової влади та недоторканності суддів. Одним із ключових підходів у комплексному пізнанні сутності суддівського індемнітету є з'ясування його ознак у ракурсі аналізу конституційної моделі такого індемнітету, що складається з сукупності конституційних норм, зв'язків між ними, а також інтерпретацій цих норм органом конституційного судочинства та ЄСПЛ. Автором сформульовано систему основних конституційно-правових характеристик суддівського індемнітету в ракурсі тлумачення відповідних конституційних та законодавчих норм. Розглянуто механізм реалізації суддівського індемнітету як сукупність організаційно-правових форм реалізації цього індемнітету, а також змінюваних стадій багаторівневого процесу, в ході яких ці форми набувають динаміки (здійснення), а носій індемнітету у відповідних правовідносинах забезпечує здійснення своїх законних інтересів та соціальних благ, що обумовлені юридичною природою та цільовим призначенням даного індемнітету. Показано, що у функціонуванні механізму реалізації суддівського індемнітету одне з центральних місць посідає категорія організаційно-правової форми реалізації такого індемнітету. Автором класифіковано основні організаційно-правові форми реалізації суддівського індемнітету. Дисертантом комплексно розглянуто особливості конституційно-правового регулювання суддівського індемнітету в сучасних європейських країнах, а залежно від способу закріплення положень щодо суддівського індемнітету в системі конституційно-правового регулювання різних європейських країн виокремлено та розглянуто основні моделі індемнітету. Показано, що запровадження конституційно-правової відповідальності за порушення суддівського індемнітету є законірим заходом у системі конституційно-правового закріплення системи засобів, спрямованих на незалежне і безперешкодне здійснення правосуддя.

2. The purpose of the research by the dissertation candidate is to formulate, based on a critical analysis of the achievements of modern legal science, a conceptual generalization of the state and key features of the constitutional and legal regulation of judicial indemnity in Ukraine. In the course of the work, the dissertation candidate solved the following scientific tasks: the development of historical and legal thought on judicial indemnity was analyzed; a bibliographical review of sources was conducted, the choice of directions and subject of research was justified, the author's approach to the methodology for studying judicial indemnity as a specific constitutional and legal phenomenon was formulated; the concept and main features of judicial indemnity are revealed; the structural elements of judicial indemnity are defined and investigated; the problematic issues of constitutional and regulatory regulation of judicial indemnity in Ukraine at the current stage of development of the judicial system are highlighted; the main organizational and legal forms of implementation of judicial indemnity in Ukraine are clarified; the comparative legal aspects of the implementation of judicial indemnity in Ukraine and in certain European countries are outlined; the features of constitutional and legal liability for violation of judicial

indemnity in Ukraine are revealed. The result of solving these scientific tasks was the formulation by the doctoral candidate of a comprehensive concept of constitutional and legal regulation of judicial indemnity in Ukraine. Based on a generalizing comprehensive review of sources in the field of research on the institution of judicial indemnity, it was found that this legal phenomenon arouses interest among scholars regarding its legal nature, its place and role in the system of ensuring the proper functioning of judges, its impact on the procedure for the formation and functioning of the judicial corps, the exercise of its functions and powers, in particular the main function - the function of justice, as well as its relationship with other guarantees of judicial activity. Meanwhile, today there are no unified doctrinal approaches to the assessment of judicial indemnity, as well as an established conceptual and legal vision of its state and prospects for its development in various legal systems. It was found that, compared to foreign studies, the development of the issue of judicial indemnity in Ukrainian constitutional and legal science is at a low doctrinal level. A certain increase in interest in the topic of judicial indemnity in Ukrainian constitutional and legal science was due to the official legal consolidation of the European vector of strategic state development of Ukraine and the implantation of the institute of judicial indemnity into the Constitution of Ukraine (2016). The dissertation proves that practically all modern democratic states create institutional and legal mechanisms to ensure the independence and impartiality of courts and judges. The principle of independence consists of two elements: the institutional (organizational) and functional independence of the judiciary, as well as the independence of the judges themselves. Judicial indemnity is a component of judicial immunity, which includes the guaranteed and legally secured impossibility of being held liable for opinions expressed in the administration of justice, unless a court decision that has entered into legal force establishes the judge's guilt in abuse. A comparison of judicial indemnity and judicial immunity was conducted: common and specific features in both of these constitutional and legal phenomena were identified. This made it possible to more clearly outline the constitutional and legal nature of judicial indemnity, distinguishing it from a related legal phenomenon. The immunity of a judge does not contradict the principle of the inevitability of legal liability and is not an obstacle to holding judges liable in the event of their committing a crime. This is due to the purpose of judicial indemnity, which protects a judge from prosecution for his decisions and from influencing the resolution of cases considered by him. The structure of judicial indemnity and its main elements are analyzed. Based on a comprehensive analysis of modern constitutional and legal doctrines, it is shown that judicial indemnity has a constitutional and legal nature: its foundations are enshrined at the level of the Fundamental Law of Ukraine in accordance with the concepts of judicial independence and judicial immunity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Demchenko S. Current status and trends in the constitutional and legal regulation of judicial indemnity in european countries. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2024. №3. P. 32-42.
- Демченко С. Теоретичні засади суддівського індемнітету як складової суддівської недоторканності. *Слово Національної школи суддів України*. 2022. № 1-2 (38-39). С. 28-35.
- Демченко С. Особливості конституційного регулювання суддівського індемнітету в Україні. *Право України*. 2024. № 8. С. 46-60.
- Демченко С. О. Міжнародно-правові засади регулювання суддівського індемнітету. *Право і безпека*. 2024. № 4. С. 59-68.

- Демченко С. Особливості еволюції доктрини суддівського індемнітету у Великобританії: історико-правовий аналіз. Юридичний вісник. 2024. № 5. С. 145-157.
- Демченко С. О. Особливості та тенденції розвитку американської доктрини суддівського індемнітету. Юридична Україна. 2024. № 11. С. 44-59.
- Демченко С. О. Деякі особливості сучасного європейського досвіду конституційно-правового регулювання суддівського індемнітету. Актуальні дослідження правової та історичної науки. Випуск 64: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції (м. Тернопіль, Україна, м. Опале, Польща, 12 – 13 вересня 2024 р.) / редкол.: О. Яремко та ін. ГО “Наукова спільнота”. WSZIA w Opolu. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2024. 136 с. С. 53-62.
- Демченко С. О. Взаємовплив суддівського індемнітету та судової правотворчості в контексті реалізації Закону України «Про правотворчу діяльність». Актуальні проблеми правотворчості в Україні: тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 29 листопада 2024 р.) / МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ; Нац. акад. прав. наук України. Вінниця: ХНУВС, 2024. С. 60-63.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0123U104297

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оніщук Микола Васильович
2. Mykola V. Onishchuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна школа суддів України

Код за ЄДРПОУ: 37451388

Місцезнаходження: вулиця Липська, буд. 16 Г, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство юстиції України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчук Володимир Миколайович

2. Volodymyr M. Kravchuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8332-3523

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савчин Михайло Васильович

2. Mykhailo V. Savchyn

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9551-1203

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дешко Людмила Миколаївна

2. Liudmyla M. Deshko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5720-4459

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Батанова Наталія Миколаївна
2. Nataliia M. Batanova

Кваліфікація: к.ю.н., с.д., 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1828-6708

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Крусян Анжеліка Романівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Крусян Анжеліка Романівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Топонар О.І.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна